

Introducció a la musicologia

Codi: 100660
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Lidia López Gómez

Correu electrònic: Lidia.Lopez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap requisit previ, a pesar que es recomana expressament la possessió de coneixements musicals assimilables als de Grau Mitjà de Conservatori.

Objectius

- Conèixer les tendències i manifestacions més rellevants de l'evolució del discurs musical en la tradició occidental al llarg del desenvolupament històric.
- Delinear les principals línies de contacte entre el discurs musical i el seu context sociocultural, intel·lectual, estètic i científic.
- Identificar les interrelacions disciplinàries de la Musicologia amb altres àmbits de recerca artística i cultural.
- Valorar les darreres tendències metodològiques dins de l'àmbit de la Musicologia.
- Oferir eines sistemàtiques, conceptuals i terminològiques adequades per a l'expressió oral i escrita dels continguts musicològics de l'assignatura.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural

3. Aplicar els coneixements adquirits en àrees musicològiques emergents, tant en el camp de la musicologia històrica com en el de l'anàlisi de músiques urbanes, de tradició popular i no occidental.
4. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
5. Escriure un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
6. Identificar les principals tendències de recerca musicològica actual.
7. Posar en pràctica els coneixements metodològics adquirits en un primer estadi de recerca bibliogràfica i documental.
8. Reconèixer els principals models i aplicació d'aquests a les obres musicals.
9. Reconèixer en la praxi musical els elements de diverses cultures i de diferents èpoques històriques.
10. Relacionar conceptes i informacions de diferents disciplines humanístiques, científiques i socials, especialment les interaccions que s'estableixen entre la música i la filosofia, la història, l'art, la literatura i l'antropologia
11. Relacionar les creacions musicals amb els seus diferents contextos, discriminant les funcions socials de la música, el seu paper i el del músic en la societat i en relació amb les altres manifestacions artístiques.
12. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina
13. Vincular els períodes de la història de la música amb els períodes de la història de l'art.

Continguts

Tema 1. Musicologia i perspectiva antropològica i sociològica.

Tema 2. Musicologia i història.

Tema 3. Musicologia i iconografia.

Tema 4. Musicologia i text.

Tema 5. Musicologia i mitjans audiovisuals.

Tema 6. Musicologia i anàlisi.

Tema 7. Evolució de la disciplina: història i tendències actuals de la musicologia.

Metodologia

La part principal de sessions presencials de l'assignatura consistirà en sessions teòriques amb el format de classes expositives per part del professor així com sessions on es combinaran la teoria i la pràctica.

Es faran quatre sessions de tallers eminentment pràctics. Durant aquests es duran a terme exercicis d'edició d'àudio i partitures amb exercicis a l'aula d'informàtica.

Tant l'elaboració del *dossier* de lectures obligatòries (articles o capítols de llibres) com la preparació de la memòria d'activitats seran supervisades pel professor responsable de l'assignatura, que en supervisarà i avaluarà una versió preliminar, facilitarà els textos obligatoris segons avanci el desplegament dels continguts i recomanarà aquelles activitats (conferències, exposicions, concerts...) més adients per a l'assoliment del resultat d'aprenentatge associats a la memòria, sense tancar la possibilitat de tria lliure, amb prèvia consulta de l'alumne.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Seminari pràctic per a l'edició digital de partitures	3	0,12	6, 7, 8

Seminaris sobre aspectes específics de la recerca musicològica	3	0,12	3, 6, 7
Sessions presencials de caire teòric-pràctic	39	1,56	1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Supervisades			
Assistència a concerts / visita a exhibicions artístiques recomanats	12	0,48	9, 10, 11, 13
Preparació del dossier de lectures obligatòries	25	1	5, 7, 10, 11, 12, 13
Tutories individuals i/o grupals	4	0,16	
Tipus: Autònomes			
Estudi de la matèria de l'assignatura	23	0,92	
Organització d'apunts i de material de classe	20	0,8	10, 12
Recerca d'informació bibliogràfica	18	0,72	7

Avaluació

La superació dels cinc ítems d'avaluació és independent i obligatòria per completar el recorregut avalatiu de l'assignatura. **A cada apartat de l'assignatura s'ha d'obtenir una qualificació mínima de 5/10.**

L'assignatura no es podrà aprovar si, després de les recuperacions, l'alumne no arriba a aquesta qualificació mínima a cada element avaluable.

Durant l'assignatura es realitzaran les següents activitats avaluables

1. Un primer examen parcial amb els continguts teòrics treballats a classe. Compta un 25 % de la nota global. Es durà a terme durant l'última setmana de març. Durant la setmana posterior a les proves s'establiran els horaris específics per si algun alumne vol fer una revisió.
2. Un segon examen parcial amb els continguts teòrics treballats a classe. Compta un 20% de la nota global. Es durà a terme durant l'última setmana de maig. Durant la setmana posterior a les proves s'establiran els horaris específics per si algun alumne vol fer una revisió.
3. Una memòria d'activitats. Aquest treball consistirà a redactar una crítica/memòria sobre una activitat a la qual hagi assistit l'alumne. Compta un 20% de la nota global. Es lliurarà durant l'última setmana d'abril.
4. Un dossier de lectures obligatòries. Aquest treball compta un 25% de la nota global, i es lliurarà la segona setmana de maig. (Per la seva extensió i complexitat, s'habilitarà un període de revisió voluntari durant el mes d'abril)
5. Tallers d'edició de partitures i d'edició d'àudio. Al llarg del curs es faran quatre sessions d'edició sonora i d'edició de partitures amb exercicis a l'aula. Aquests exercicis es valoraran amb un 10% de la nota global.

Les correccions i resultats dels treballs s'entregaran a l'alumne mitjançant el servei de correu de la UAB o el Campus Virtual, i qualsevol revisió es farà virtualment o durant l'horari establert de tutories del professor (sempre amb cita prèvia).

En cas d'incompliment parcial dels lliuraments dels treballs o de no superació d'alguna de les proves escrites establertes, **l'alumne podrà optar únicament a la recuperació de 3 dels ítems d'avaluació**, en la data fixada per la Facultat i prèvia valoració conjunta de la situació amb el professor responsable.

El fet de que l'alumne faci entrega d'un dels treballs, o es presenti a una de les proves escrites constarà com un acte 'presencial' en l'assignatura. Per tant, únicament l'alumne que no hagi realitzat cap prova d'avaluació al llarg del curs, podrà acollir-se a la consideració de "no avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis Tallers d'Edició Sonora i de Partitures	10%	0	0	1, 3, 6, 8, 10, 11
Preparació d'un dossier de preguntes sobre lectures obligatòries	25%	0	0	5, 7, 10, 11, 12
Prova escrita final (Maig)	20%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova escrita parcial (Març)	25%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Redacció d'una memòria d'activitats realitzades (concerts/exposicions)	20%	0	0	2, 4, 5, 10, 11, 13

Bibliografia

- Adorno, Th.W (2011) *Escritos Musicales, Obra Completa* Ed. Akal. S.A.
- Aguilera, M; Adell, J; Sedeño, A; eds. (2008) *Comunicación y música I. Lenguaje y medios*. Editorial UOC, Barcelona.
- Ballantine, C. (1983) *Music and its social meanings*. Gordon & Breach Science, New York.
- Berman, L. (1993) *The Musical Image. A Theory of Content*. Greenwood, London.
- Blacking, J. (2006) *¿Hay música en el hombre?* Alianza Editorial, Madrid
- Blaukopf, K. (1988) *Sociología de la música*. Real Musical, Madrid.
- Boecio (2009) *Sobre el fundamento de la música. Cinco Libros*. Editorial Gredos, Madrid..
- Calmell, C. (2006) *La música europea en el context cultural de la primera meitat del segle XIX*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2006
- Catalán, T. (2003) *Sistemas compositivos temperados en el siglo XX*. Diputació de València -Institut Alfons el Magnànim, Valencia.
- Chion, M. (1997). *La música en el cine*. Paidós Comunicación, Barcelona.
- Clayton, M; Trevor, H.; Middleton, R; eds. (2003) *The Cultural Study of Music. A Critical Introduction*. New York/London: Routledge.
- Cook, N (2001) *De Madonna al canto gregoriano. Una muy breve introducción a la música*. Alianza Editorial, Madrid.
- Cook, N. (1994) *A Guide to Musical Analysis*. Oxford University Press
- Cook, N., Everist, M (2010) *Rethinking Music*. Oxford University Press
- Cruces, F. et al., (2001) eds. *Las culturas musicales*, Ed. Trotta, Madrid.
- Dahlhaus, C. (1997) *Fundamentos de la Historia de la Música*. Editorial Gedisa
- Dahlhaus, Carl; Eggebrecht, H.H (2012) *¿Qué es la música?* Ed. Acantilado, Barcelona.
- Fubini, E. (1997) *La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX*, Alianza Editorial,

- Godwin, J. (2009) *Armonía de las esferas. Un libro de consulta sobre la tradición pitagórica en la música*. Atlanta, Girona
- Grout, D.J; Palisca, C (1996). *Historia de la Música Occidental*. Madrid: Alianza Editorial.
- Harnoncourt, N. (2009) *La música como discurso sonoro*. Ed. Acantilado, Barcelona.
- Kalinak, K. (2010) *Film Music. A very short introduction*. Oxford University Press, USA.
- Kerman, J. (1985) *Contemplating Music: Challenges to Musicology*. Cambridge: Harvard University Press.
- Kivy, P. (2002) *Introduction to a Philosophy of Music*. Oxford: Clarendon Press, 2002.
- Kramer, L. (1995) *Classical music and Postmodern Knowledge*, University of California Press, Berkeley, UEA.
- Kramer, L. (2002) *Musical meaning: toward a critical history*. University of California Press, Berkeley, UEA
- Lack, R. (1997). *La música en el cine*. Ediciones Cátedra, S. A., Madrid.
- LaRue, J. (2004) *Análisis del estilo musical*. Idea Books, S.A. Colección Idea Música, Cornellà del Llobregat.
- López Cano, R. (2007) "Semiótica, semiótica de la música y semiótica cognitivo-enactiva de la música. Notas para un manual de usuario. Texto Didáctico.
- Maconie, R. (1990) *The concept of music*. Clarendon Press, Oxford.
- Marco, T. (1982). *Historia de la música española*. Siglo XX. Alianza Música, Madrid.
- Martí i Pérez, J (1992) "Hacia una antropología de la música" *Anuario Musical* (47): p.195-225, CSIC - Institució Milà i Fontanals
- Martí i Pérez, J. (2000) *Más allá del arte. La música como generadora de realidades sociales*. Sant Cugat del Vallès: Deriva Editorial.
- Merriam. A. P (1964) *The Anthropology of Music*, Northwestern University Press, Illinois, USA.
- Meyer, L. B. (2011) *Emoción y significado en la música*. Madrid: Alianza Música
- Mugglestone, Erica; Adler, G (1981) "Guido Adler's "The Scope, Method, and Aim of Musicology" (1885): An English Translation with an Historico-Analytical Commentary"; *Yearbook for Traditional Music*, Vol. 13 (1981), pp. 1-21.
- Nattiez, J.J. (1990) *Music and Discourse. Toward a Semiology of Music*. Princenton University Press, New Jersey.
- Olarte, M. ed. (2005) *La música en los medios audiovisuales*. Plaza Universitaria Ediciones, Salamanca.
- Pavis. P. (2000). *El análisis de los espectáculos. Teatro, mimo, danza, cine*. Paidós comunicación, Barcelona.
- Plantinga, L. (1992) *La música romántica. Una historia del estilo musical en la Europa decimonónica*. Ed. Akal, Madrid.
- Piquer, R. (2013) "Aquello que se escucha con el ojo. La iconografía musical en la encrucijada" *Síneris, Revista de Musicología*, N° 9, Marzo.
- Quodlibet, 13 (febrero 1999) y 15 (octubre 1999). Dossier Análisis musical.
- Quodlibet, 17 (junio 2000). Dossier Estética del Romanticismo.
- Quodlibet, 25 (febrero 2003). Dossier Narración y representación en música.
- Quodlibet, 32 (junio 2005). Dossier Historia de la Música.

Robinson, J. (1997) *Music and Meaning*, Cornell University Press, New York.

Román, A. (2008). *El lenguaje Musivisual. Semiótica y estética de la música cinematográfica*. Visión Libros, Madrid.

Ros-Fábregas E. (2006) "Retos de la Musicología en la España del siglo XXI: de la reflexión a la aplicación práctica en el aula" *Revista de Musicología*, XXIX, 1.

Sadie, S (2000) *Guía Akal de la música*, Ediciones AKAL, S.A.

Schafer, M. (2013) *El paisaje sonoro y la afinación del mundo*. Guadalajara: Intermedio Ediciones.

Scherzo, 249 (febrero de 2010). Dossier Iconografía Musical

Scruton, R. (1997) *The Aesthetics of Music*. Oxford: Oxford University Press, 1997.

Tagg, Philip (2015) *Music's Meanings. A modern musicology for non-musos*. MMMsp Publications

Vega Rodríguez, M. y C. Villar Taboada, eds. (2001) *Música, lenguaje y significado*. Valladolid: Universidad de Valladolid - Glares